

Jumalateenistus Nõos P, 26.04.26 kl 11, *Jubilate*

Lektsioonid: Js 54:7–10; Jh 17:11–17

Jutlus: 1Pt 1:3–9

Laulud: 342 (1–6); 303 (1–4, 5); 342 (7–11); 138 (1–4)

Kiidetud olgu Jumal, meie Issanda Jeesuse Kristuse Isa, kes oma suurest halastusest on meid uuesti sünnitanud elavaks lootuseks Jeesuse Kristuse ülestõusmise läbi surnuist, kadumatu ja rüüvetamatu ja närtsimatu pärandi saamiseks, mis on taevas talletatud teile, keda usu kaudu Jumala väes hoitakse päästeks, mis on viimisel ajal valmis ilmuma. Sellest päästest te rõõmustate üliväga, ehkki praegu peate mõnda aega kurvastama mitmesugustes kiusatustes, et teie usk läbikatsutuna leitaks palju hinnalisem olevat kullast, mis on kaduv, ent mida siiski tules läbi proovitakse, ja oleks teile kiituseks, kirkuseks ja auks Jeesuse Kristuse ilmumisel, keda te armastate, kuigi te ei ole teda näinud, kellesse te praegu teda nägemata ometi usute ja rõõmustate üliväga kirkastatud rõõmuga, kui te võtate vastu usu eesmärgi – oma hingede pääste.

Kristlastena oleme harjunud, et Jumalat tuleb alati kiita. Enamgi veel, Jumala kiitmist võibki näha kogu meie elu suure ülesandena!

Kuid mille eest siis Jumalat kiita? Sellele küsimusele vastamisele on pühendatud meie tänane kirjakoht apostel Peetruse esimesest kirjast.

Kõigepealt täpsustab Peetrus, kes see Jumal on, keda kiita tuleb. See on meie Issanda Jeesuse Kristuse Isa. Jumal pole keegi, keda me ei tunne, vaid keegi, kellega me oleme otseselt seotud: Ta on selle Isa, kellesse me usume, Jeesuse Kristuse Isa. Aga kui usk Jeesusesse tähendab usaldust tema vastu, siis usaldame me ju koos Jeesuse Kristusega ka tema Isa. Seega on Jumal meie jaoks midagi enam kui lihtsalt see, kes (võib-olla) maailma lõi: ta on meie kalli Jeesus Kristuse Isa ja koos sellega ka natuke meie Isa. Just samamoodi nagu me Meie Isa palves palume: „Meie Isa, kes Sa oled taevas...”.

Saame Peetruselt teada ka seda, et Jumal on ka halastav. See vihjab sellele, et meie peale tuleb halastada – järelikult oleme me teinud midagi valesti. Piibel õpetab, et me oleme Jumala vastu eksinud ja eksime edasi. Kuid Jumal on otsustanud sellest mitte hoolida ja andnud meile võimaluse nendest eksimustest vabaneda. Nii nagu Jeesus ütleb evangeeliumides oma tervendatud inimestele: minge ja ärge tehke enam pattu! Jumal on meie peale halastanud, kuid sel tingimusel, et me enam pattu ei teeks.

Niisiis oleme apostel Peetruselt meie kirjakohtas teada saanud, milline on Jumal: Ta on meile lähedane ja halastaja! Ent nüüd siis põhjus, miks sellist Jumalat kiita: Ta on meid uuesti sünnitanud! See pole lihtsalt sõnakõlks või isegi metafoor. Miski meie sees on muutunud. Me ei saa täpselt aru, kus see muutunud koht meie sees asub – nagu vahetatud organi või liigesega inimene teab, kus tal see uuendatud koht on. Kuid me teame, et miski meie sees on uueks saanud. Ja Peetrus nimetab selle muutuse põhjuse: see on Jeesuse Kristuse surnuist ülestõusmine.

Mõni võib küsida, et kuidas saab üks 2000 aasta tagune sündmus meid, 21. sajandi inimesi uuesti sünnitada, sisemiselt muuta?

Seda võib vabalt võrrelda mingi ravimiga, mille Jumal on inimestele 2000 aastat tagasi kättesaadavaks teinud ja mida igaüks võib kogu aeg kasutada. Siiski on hädasid selle ravimi puhul mitu (need hädad on muidugi inimeste, mitte selle ravimi hädad).

Esiteks see, et inimene ei tea selle ravimi olemasolust. Nt mina olen sündinud 60 aastat tagasi ja selle ravimi olemasolust sain ma teadlikuks alles u 30 aastat tagasi.

Teine häda selle ravimi puhul on see, et isegi kui inimene on sellest ravimist teadlik, ei arva ta, et just temal seda tarvis on: ta peab end niigi terveks. Ja milleks siis tervena ravimit võtta: võib sõltuvusse jääda!

Kolmas häda selle ravimiga on see, et seda ei saa endale peale määrada ega tabletina sisse võtta: sellesse tuleb uskuda! (Rangelt võttes saab seda ravimit isegi peale määrada, ristimise kujul, ja sisse võtta, armulaua kujul, kuid ka ristimine ja armulaud eeldavad ju usku.) Ja usuga on, viimaks, jällegi

see häda, et seda on inimesel nii vähe. Jumal peab selle usu inimesele kinkima. Piltlikult öeldes peab Jumal inimesele siis andma paberisse pakitud kingituse ja sundima teda seda kingitust ka paberist lahti võtma, et inimene saaks teada, mida talle kingiti.

Aga hea küll, oletame, et kõik see on inimesega juba juhtunud: ta on uuesti sündinud, miski tema sees on uueks saanud. Ja nüüd näeb ta maailma hoopis teistsuguse pilguga. Kui varem olid sel inimesel igatsused selle maailma võimaluste suhtes ja tema elu möödus kannatustes, et talle polnud need võimalused kättesaadavad või need kadusid käest, siis nüüd, uuenenuna hakkab inimene nägema hoopis uusi, palju paremaid võimalusi, mis on talle kättesaadavad ega kao kuhugi.

Neid palju paremaid võimalusi nimetab apostel Peetrus meie kirjakohas pärandiks, mis on inimesele taevas tallele pandud. Teisisõnu ootab Jeesuse Kristuse läbi uuesti sündinud inimest mingi uus reaalsus, mis pole veel kätte jõudnud, kuid mis on kindlasti olemas.

See uus reaalsus on, nagu Peetrus ütleb, kadumatu, rüvetamatu ja närtsimatu. Seega on see uus reaalsus täpselt vastandlik neile võimalustele, mida inimene enne uuesti sündimist siin maailmas taga ajas. Nimetagem mõned selle maailma võimalused: tervis, varandus, au, head inimsuhted. Nende nimel käib ju iga päev meie võitlus: tahame olla terved ja noored, majanduslikult kindlustatud, lugupeetud (veel parem, kuulsad) ja ümbritsetud armastavaist inimestest.

Kuid uuesti sündinuna me mõistame, et kõik need nimetatud selle maailma võimalused on justnimelt kaduvad, rüvetuvad ja närtsivad. Nad on meil heal juhul korraks ja siis neid enam pole. Muidugi, uuesti sündinuna me oskame neist väikestest õnnehetkedest ka rõõmu tunda ega kurvasta väga, kui need saavutatud võimalused meie elust kaovad. Sest me teame: isegi kui me kõik kaotame, siis on meil kusagil, teises reaalsuses, mida Piiblis nimetatakse taevaks, võimalused, mis on kadumatud, rüvetamatud ja närtsimatud.

Uuesti sündinuna tuleb lihtsalt vastu pidada selle teise reaalsuse ilmumiseni. See pole muidugi võimalik inimese enda jõust. Ka Peetrus ütleb meie kirjakohas: see teine reaalsus, see pärand „on taevas talletatud teile, keda usu kaudu Jumala väes hoitakse päästeks, mis on viimsel ajal valmis ilmuma.” See vastu pidamine pärandi kättesaamiseks nõuab usku. Kuid Peetrus kinnitab, et seda usku antakse inimestele, kes seda tahavad saada, Jumala väes.

Mis on see Jumala vägi, $\deltaύναμις θεοῦ$? Jumala vägi võib avalduda mitmeti, kuid kasutan siinkohal apostel Pauluse mõtet 1Kr 1:18: „Jah, sõna ristist on narrus neile, kes hukuvad, aga meile, kes päästetakse, on see Jumala vägi.” Niisiis on sõna ristist, kõne sellest, et Jeesus Kristus on ristil surnud ja seejärel üles tõusnud, Jumala vägi! Rist on seega saanud elu sümboliks, ehkki meie ilmalikus kultuuris tuntakse seda samamoodi ju ka surma sümbolina.

Tõepoolest, rist on elu sümbol! Ja enamgi kui sümbol, see on mõnes mõttes seesama ravim, uuestisündimise põhjustaja, millest ülal kõnelesin. Ega ilmaasjata ei nimetata vee ja Püha Vaimuga pesemist ristimiseks: see on seotud ristimärgiga. Rist on muidugi sõna sümbol, kuid toimib sõnatagi.

Meie koguduse eilses pühapäevakoolitunnis tegid lapsed endale pühapäevakoolivihikuid ja üks väike poiss otsustas kaunistada oma vihikukaaned paljude eri värvi ristidega. Ta ei öelnud midagi, lihtsalt joonistas riste. Ju siis tähendasid need ristid tema jaoks midagi head, mis läbi ta end paremini tundis. Ristimärgid on nähtavad ka mõne keskaegse kiriku maakivist vundamendil, kas siis kivisse või segusse uuristatuna. Ristimärke tehti ka puudele, siis kui mõni inimene oli surnud. Kõik see pole mitte millekski muuks kui Jumala väe saamiseks.

Niisiis hoiab Jumala vägi usus need, kes tahavad uskuda. Ja nõnda nad peavad vastu selle maailma kiusatustes, mis, nagu Peetrus ausalt ütleb, on üsna kurvastavad. Esmalt kurvastavad inimesi muidugi nende saavutatud võimaluste kadumine, rüvetumine ja närtsimine. Kuid, kurvastust võib tekitada ka mõte, et usku pole, et Jumala vägi on inimese maha jätnud, et inimene on selleks igaveseks pärandiks kõlbmatuks muutunud.

Ent ka selles kurvastuses oskab Peetrus meid lohutada: uuesti sündinud inimene on nagu kuld, mida vanasti visati tulle, et aru saada, kas see on ikka ehtne. Kõik muu kulla ümbert ja seest põles ära, kuid kuld ise mitte. Nõnda, ütleb Peetrus, proovib Jumal läbi uskliku inimese usku. Kuid arvan, et ma võin selle mõtte ühendada jutluse algupoolega ja öelda, et Jumal proovib läbi inimese uut loomust, mis on tekkinud uuestisündimises. Sest kui kiusatustes, kurvastustes ja muredes see kaduv

loomus kaobki, siis jääb see kadumatu, uus loomus ikkagi järele. Nii nagu Paulus ütleb 2Kr 4:16: „Seepärast me ei tüdi, vaid kuigi meie väline inimene kulub, uueneb seesmine inimene ometi päev-päevalt.”

See usk, see uus loomus säilib siis selleks hetkeks, kui saabub tund, mil see teine reaalsus, meie pärand ilmub koos Jeesuse Kristusega. Ning see uus loomus on siis usklike kiituseks, kirkuseks ja auks, nagu Peetrus ütleb.

Niisiis on meie suur võimalus siin elus kiita Jumalat, meie halastavat Isa, kes on meile Jeesuses Kristuses kinkinud igavese pärandi ja hoiab meid selle kättesaamiseks usu läbi, mida ta aitab vajalikuks hetkeks säilitada oma väega, ristiväega.

Meie kirjakohta päris lõpus ütleb Peetrus ka välja, kuidas seda uut reaalsust, igavest pärandit nimetatakse: see on meie hingede pääste. Kõik me teame hädakutsungit SOS, „Save Our Souls”, päästke meie hinged. Just seda ongi Jumal Jeesuse Kristuse läbi meis tegemas!

Aamen.